

Research in School and Virtual Learning

ORIGINAL ARTICLE

Developing a Causal Model of Quality of Life in School Based on Academic Support and School Atmosphere with the Mediating Role of Academic Attitude

Kobra Aalipour¹, Mohammad Abbasi^{2*}, Ezatolah Ghadampour³

1 Specialized Doctorate in Educational Psychology, Department of Psychology, Lorestan University, Khorramabad, Iran.

2 Associate Professor, Department of Psychology, Lorestan University, Khorramabad, Iran.

3 Professor, Department of Psychology, Lorestan University, Khorramabad, Iran.

Correspondence

Name: Mohammad Abbasi

Email: abasi.mo@lu.ac.ir

How to cite:

Aalipour, K. Abbasi, M. Ghadampour, E. (2024). Developing a Causal Model of Quality of Life in School Based on Academic Support and School Atmosphere with the Mediating Role of Academic Attitude. *Research in School and Virtual Learning*, 12(2), 35-46.

ABSTRACT

The quality of life of students in school is a multi-dimensional construct affected by various factors that increase it. The aim of the current research was to develop a causal model of quality of life in school based on academic support and school atmosphere, with the mediating role of students' academic attitude. The statistical population of the research included all female students in the second year of primary school in Khorram Abad city. The statistical sample of the research was 435 people, selected using a multi-stage cluster sampling method. Data collected using Quality of Life in School Questionnaire by Anderson and Burke (2000), Academic Support by Saunders (2005), School Atmosphere by Lee (2017), Academic Attitude by McCutch (2003). Structural Equation Modeling (SEM) used to analyze the data. And in order to check the significance of indirect effects, Sobel's test used. The results of the data analysis showed that the proposed research model has a good fit with the collected data. The findings also indicated that the direct paths of academic support and school atmosphere on the quality of life at school for students were significant. Also, their indirect paths with the mediation of academic attitude were also significant. Based on the findings of the research, it can conclude that in order to increase the quality of educational life, it is necessary to pay attention to the role of academic support, school atmosphere and academic attitude.

KEYWORDS

Quality of Life at School, Academic Support, School Atmosphere, Academic Attitude.

تدوین مدل علی کیفیت زندگی در مدرسه براساس حمایت تحصیلی و جو مدرسه با نقش میانجی نگرش تحصیلی

کبری عالی پور¹، محمد عباسی^{2*}، عزت اله قدم پور³

چکیده

کیفیت زندگی دانش‌آموزان در مدرسه سازه‌ای است چند بعدی که عوامل مختلفی بر افزایش آن تاثیرگذار است. هدف پژوهش حاضر تدوین مدل علی کیفیت زندگی در مدرسه بر اساس حمایت تحصیلی و جو مدرسه با نقش میانجی نگرش تحصیلی دانش‌آموزان بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر دوره دوم ابتدایی شهر خرم‌آباد بود. نمونه آماری پژوهش 435 نفر بود که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه‌های کیفیت زندگی در مدرسه اندرسون و بورک (2000)، حمایت تحصیلی ساندرز (2005)، جو مدرسه لی (2017)، نگرش تحصیلی مک کوچ (2003) جمع‌آوری شدند. جهت تحلیل داده‌ها از روش الگویابی معادلات ساختاری (SEM) استفاده شد و جهت بررسی معناداری اثرات غیر مستقیم از آزمون سوپل استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان داد که الگوی پیشنهادی پژوهش از برازش خوبی با داده‌های جمع‌آوری شده برخوردار است. یافته‌ها همچنین حاکی از آن بود که مسیرهای مستقیم حمایت تحصیلی و جو مدرسه بر کیفیت زندگی در مدرسه دانش‌آموزان معنادار بود. همچنین مسیرهای غیر مستقیم آن‌ها با میانجی‌گری نگرش تحصیلی نیز معنادار بود. بر اساس یافته‌های حاصل از پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که به منظور افزایش کیفیت زندگی آموزشی توجه به نقش حمایت تحصیلی، جو مدرسه و نگرش تحصیلی لازم و ضروری است.

واژه‌های کلیدی

کیفیت زندگی در مدرسه، حمایت تحصیلی، جو مدرسه، نگرش تحصیلی.

1 دکتری تخصصی روان‌شناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران.
2 دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران.
3 استاد، گروه روان‌شناسی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران.

نویسنده مسئول:

محمد عباسی

رایانامه: abasi.mo@lu.ac.ir

استناد به این مقاله:

کبری عالی پور، محمد عباسی، عزت اله قدم پور (1403). تدوین مدل علی کیفیت زندگی در مدرسه براساس حمایت تحصیلی و جو مدرسه با نقش میانجی نگرش تحصیلی. فصلنامه پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، 12(2)، 35-46.

<https://etl.journals.pnu.ac.ir/>

مقدمه

آموزش و پرورش در هر کشوری ابزاری ضروری برای پیشرفت و توانمندسازی نیروی انسانی است؛ که هدف گسترده آن آماده کردن دانش‌آموزان برای زندگی در جامعه و ادامه تحصیل است (فرانچسکا و همکاران¹، 2024). در عصری که دانایی به عنوان محور توسعه یاد می‌شود، آموزش و پرورش موظف است تا با برنامه‌ریزی‌های به روز و متناسب با پیشرفت علم و فناوری، دانش‌آموزان را به گونه‌ای تربیت کند که بتوانند به عنوان شهروندانی مفید برای جامعه خود ایفای نقش کنند (انوری و میکائیلی منیع، 1400)؛ بخش زیادی از آنچه می‌تواند به مدارس در رسیدن به این اهداف کمک کند کیفیت آموزشی² آن‌ها است (گال³ و همکاران، 2020). کیفیت زندگی در مدرسه متغیری است که در دهه اخیر به دلیل اهمیتی که در زندگی دانش‌آموزان داشته است مورد توجه قرار گرفته شده است (السمگن⁴، 2021). کیفیت زندگی در مدرسه عبارت است از: بهزیستی و رضایت کلی دانش‌آموزان از جنبه‌های تجارب مثبت و منفی که ریشه در فعالیت‌های درون مدرسه دارد (باسترفیلد⁵ و همکاران، 2021). این تجارب مثبت و منفی شکل‌دهنده ادراک کلی دانش‌آموز از رفاه، بهزیستی و رضایت کلی آن‌ها از زندگی درون مدرسه است (چائو⁶ و همکاران، 2023). محققان الگویی نظری، برای تعیین کیفیت زندگی در مدرسه تنظیم کرده‌اند که شامل؛ ایمنی و بهداشت، تامین فرصت رشد و امنیت مداوم، قانون‌گرایی در سازمان، وابستگی اجتماعی زندگی کاری، فضای کلی زندگی، یکپارچگی و انسجام اجتماعی در سازمان و توسعه قابلیت‌های انسانی است (اندرسون و بورک⁷، 2000). بررسی‌ها نشان می‌دهد که بین کیفیت زندگی ادراک شده دانش‌آموزان در مدرسه با رضایت و نگرش آنان در مدرسه (معینی کیا و همکاران، 1396)، روابطشان با معلم و همسالان و پیشرفت تحصیلی آنان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (گواتر⁸ و همکاران، 2016). همچنین زولیک و همکاران⁹ (2016) در پژوهش خود دریافتند که کیفیت زندگی دانش‌آموزان در مدرسه در ماندگاری آنان در مدرسه، نگرش آنان درباره مدرسه رفتن، موفقیت تحصیلی، پذیرش مسئولیت و

تعهد در قبال تکالیف مدرسه و بروز ناهنجاری در مدرسه ارتباط دارد.

با توجه به اهمیت کیفیت زندگی تحصیلی دانش‌آموزان بر موفقیت هر چه بیشتر آن‌ها، شناخت عوامل تاثیرگذار بر این سازه بر مبنای نظریه‌های معتبر روان‌شناختی می‌تواند با اهمیت باشد. نظریه شناختی/ اجتماعی بر نقش عوامل شخصی و محیطی در شکل‌گیری رفتار تاکید دارد. بندورا¹⁰ (1986) معتقد است که سه عامل شخص، محیط و رفتار نمی‌توانند جدای از یک دیگر تعیین کننده رفتار باشند. وی این تعامل سه جانبه را جبر متقابل¹¹ (تعیین‌گری متقابل) نامیده است. که متناسب با آن، هم محرک‌های محیطی زندگی فرد و هم عوامل شناختی در رفتار فرد موثرند. علاوه بر این، در غالب مدل‌های مطرح شده در حوزه روان‌شناسی تربیتی، توالی مفاهیم (محیط، خود و مشارکت) مد نظر قرار گرفته‌اند، بدین معنا که محیط و عوامل محیطی به واسطه عوامل فردی مبتنی بر ارزیابی‌های خود، قادر به وجود آوردن کیفیت زندگی آموزشی فراگیران می‌شود. در این راستا و در پژوهش حاضر جو مدرسه¹² (تات¹³ و همکاران، 2021) و حمایت تحصیلی¹⁴ (زی و چن¹⁵، 2023) به‌عنوان پیشایندهای کیفیت زندگی در مدرسه در نظر گرفته شده‌اند.

یکی از عوامل پیشایندهای کیفیت زندگی در مدرسه، جو آموزشی است که دانش‌آموزان در آن مشغول به تحصیل هستند (کوتسیوروبا و کلینگر¹⁶، 2015). جو آموزشی مناسب منوط به فراهم‌آوری محیطی آموزشی است که در آن بین معلم و دانش‌آموزان روابط دوستانه برقرار باشد (مصطفائی و زارع، 1398)، دارای قوانینی ثابت و روشن و جوی خودمختار باشد تا دانش‌آموزان در سایه چنین محیط و جوی با علاقه و انگیزش بیشتری به یادگیری بپردازند (لنت¹⁷ و همکاران، 2012). جو مدرسه بر رفتار، بهزیستی و سلامت، کیفیت زندگی و انگیزه معلمان و دانش‌آموزان تاثیر می‌گذارد و منجر به رشد محیط آموزشی با کیفیت یادگیری بیشتر برای فراگیران می‌شود (نگریسا و اورام¹⁸، 2014). اخیراً تلاش‌های زیادی برای مطالعه محیط، جو اجتماعی مدرسه و ادراک دانش‌آموزان از فضای روان‌شناختی کلاس انجام شده است؛ که نتایج حاصل از پژوهش‌ها نشان داده است که ادراک جو مدرسه پیش‌بینی کننده اهداف پیشرفت و خودکارآمدی دانش‌آموزان است

10 Bandura
11 Reciprocal Determinism
12 Climate of School
13 Taat et al
14 Academic Support
15 Xie & Chen
16 Kutsyuruba & Klinger
17 Lent et al
18 Negricea & Avram

1 Edgerton & Roberts
2 Quality Education
3 Galle et al
4 Alsamghan
5 Basterfield et al
6 Chao et al
7 Anderson & Bourke
8 Ghotra et al
9 Zullig et al

فراهم می‌نماید که هریک به تنهایی و در ارتباط با یکدیگر، در ارتقای کیفیت و کمیت فعالیت‌های تحصیلی دانش‌آموزان نقش بازی می‌کنند (بلانکو¹⁰ و همکاران، 2020). بلدک¹¹ (2021) معتقد است که حمایت تحصیلی را می‌توان نوعی از حمایت اجتماعی عنوان کرد که شامل ابعاد حمایت معلمان (نوعی حمایت عاطفی شامل مهیا کردن مشوق‌هاست)، حمایت همسالان (نوعی حمایت ابزاری مثل همکاری در انجام تکالیف) و حمایت والدین (نوعی حمایت شناختی است که باعث انتقال اهمیت موفقیت‌های تحصیلی به دانش‌آموزان می‌شود). به عقیده فام و همکاران (2019) نقش منابع حمایتی عبارت است از انتقال ارزش‌ها و انتظارات، ایجاد و تامین محیط امن برای فعالیت در راستای ارزش‌ها و انتظارات و تامین حمایت عاطفی برای دانش‌آموزان است. مارلی و ویلکاکس¹² (2022) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند؛ دانش‌آموزانی که به اندازه کافی از حمایت تحصیلی برخوردار هستند، عملکرد تحصیلی بهتری دارند. همچنین، نتایج پژوهش‌ها حاکی از آن است که حمایت والدین، همسالان و معلمان منجر به بهزیستی، اشتیاق و تاب‌آوری تحصیلی فراگیران می‌شود؛ این تعامل حمایتی می‌تواند به نوعی تسلط دانش‌آموزان را بر پیشرفت خودشان تقویت کند (رکسا و کینزلی¹³، 2019).

نگرش تحصیلی دانش‌آموزان نقش متغیر میانجی را در رابطه بین متغیرهای پیشاینده و کیفیت زندگی در مدرسه در پژوهش ایفا می‌کند (ژینورا¹⁴ و همکاران، 2022). اغلب پژوهشگران نگرش را ارزیابی نسبتاً کلی و پایدار یک شی، فرد یا یک مفهوم به شکل مثبت یا منفی تعریف کرده‌اند و بر تاثیر قوی نگرش‌ها بر رفتار در افراد تاکید دارد (گلاک¹⁵ و همکاران، 2019). مک کوچ و سیگل¹⁶ (2003) نگرش به مدرسه را علاقه، احساس و عاطفه دانش‌آموز به محیط آموزشی تعریف کرده‌اند و معتقدند نگرش افراد در مورد تحصیل و مدرسه در انتخاب هدف‌های آن‌ها موثر است. از دیدگاه اجتماعی-شناختی، نگرش مثبت به مدرسه، عزت نفس، مسئولیت‌پذیری و پیشرفت تحصیلی آن‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد و می‌تواند در جهت‌گیری‌های آن‌ها در فعالیت‌های یادگیری تاثیر عمده‌ای داشته باشد (خدایی و زارع، 1397). به این صورت که دانش‌آموزان زمانی که موضوع درس را مفید و لذت‌بخش بدانند بر مفاهیم یادگیری توجه می‌کنند و پیشرفت آموزشی بیشتری

(فورفنگ و همکاران¹، 2024). همچنین محیط مدرسه از طریق حمایت معلمان و همسالان بر نتایج تحصیلی و رشد روانی/اجتماعی نوجوانان تاثیر دارد (مرادی زاده و همکاران، 1397). بررسی‌ها نشان داده است که همبستگی معناداری بین کیفیت زندگی ادراک شده دانش‌آموزان از زندگی درون مدرسه با رضایت و نگرش‌شان به مدرسه و همچنین روابط آنان با معلم و همسالان و پیشرفت تحصیلی آنان وجود دارد (لیتالین²، 2017). همچنین جو آموزشی مناسب با ماندگاری آن‌ها در مدرسه، نگرش آنان در مورد مدرسه رفتن، موفقیت تحصیلی، سطوح پیشرفت تحصیلی، پذیرش مسئولیت و تعهد در قبال تکالیف مدرسه و بروز ناپهتجاری‌ها در مدرسه ارتباط دارد (هافمن و همکاران³، 2024). پژوهش گونز و کازو⁴ (2015) نیز نشان داده است که محیط مدرسه بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر دارد.

از سوی دیگر حمایت تحصیلی که دانش‌آموزان در زمان تحصیل خود از منابع متفاوت دریافت می‌کنند از جمله، پیشایندهی کیفیت زندگی در مدرسه است (جلاس⁵، 2016). حمایت اجتماعی به عنوان یک عامل محیطی نقش مهمی را در افزایش میزان کیفیت زندگی آموزشی دانش‌آموزان ایفا می‌کند (میکاییلی منبع و همکاران، 1403). گرچه در مسیر زندگی، همواره انسان نیازمند حمایت اجتماعی است، اما نوع حمایت‌ها به مقتضای دوره‌های زندگی تغییر می‌کند (وامسگین⁶ و همکاران، 2022). بر این اساس، در دوران نوجوانی که مهم‌ترین وظیفه افراد انجام موفقیت‌آمیز فعالیت‌های تحصیلی است، حمایت تحصیلی از اهمیت زیادی برخوردار است (وونگه⁷ و همکاران، 2019). هازان-لیران و والتر⁸ (2024) در تعریف حمایت تحصیلی بیان می‌کنند که مهیا کردن هر منبعی که به طور مستقیم و غیر مستقیم باعث افزایش رغبت و عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان می‌گردد، موجب به وجود آمدن احساس مبتنی بر حمایت در آن‌ها می‌شود. حمایت تحصیلی شامل مولفه‌های اجتماعی (یعنی محبت، همراهی و توجه اعضای خانواده، دوستان و همکاران است) که آن را در محیط‌های تحصیلی دریافت می‌کنند (فام⁹ و همکاران، 2019). حمایت تحصیلی یک موضوع چند بعدی است که نقش معلم-دانش‌آموزان، معلم-والدین و والدین-همسالان ترکیب‌هایی را

1 Forfang et al

2 Litalien

3 Hoffmann et al

4 Gunuc & Kuzu

5 Jelas

6 Wambsgans et al

7 Wong, Baars, Davis, Van Der Zee, Houben & Paas

8 Hazan-Liran & Walter

9 Pham et al

10 Blanco-Donoso et al

11 Bladec

12 Marley & Wilcox

13 Roksa & Kinsley

14 Ginevra et al

15 Glock et al

16 McCoach. & Siegle

مدرسه دارد، از این رو هدف پژوهش حاضر پاسخ‌گویی به این سوال است که آیا نگرش تحصیلی می‌تواند در رابطه بین حمایت تحصیلی و جو مدرسه با کیفیت زندگی در مدرسه دانش‌آموزان مقطع ابتدایی شهر خرم‌آباد نقش میانجی را داشته باشد یا خیر؟

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی به روش مدل معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر دوره (دوم) ابتدایی در سال تحصیلی 403-1402 به تعداد 1275 نفر بود. برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد، به این صورت که در ابتدا از دو ناحیه آموزش و پرورش شهر خرم‌آباد، یک ناحیه به صورت تصادفی انتخاب شد و از بین 15 مدرسه ابتدایی دخترانه دوم آن ناحیه مدرسه 7 مدرسه به صورت تصادفی انتخاب شدند و در نهایت، مقیاس‌ها در بین کلاس‌های (چهارم، پنجم و ششم) جهت جمع‌آوری داده‌ها توزیع شد. تعداد 470 نفر از دانش‌آموزان دختر دوره (دوم) به عنوان نمونه مورد نیاز برای برآزش مدل کیفیت زندگی در مدرسه انتخاب شدند، که پس از جمع‌آوری داده‌ها، بعد از حذف مقیاس‌های ناقص و داده‌های پرت تعداد 435 مقیاس تجزیه و تحلیل شد.

ابزار پژوهش

مقیاس نگرش نسبت به مدرسه (SAAS)

فرم اولیه مقیاس نگرش نسبت به مدرسه⁷ که شامل 45 سوال بود، توسط مک کوچ و سیگل⁸ (2003) تهیه شده است و هدف از تهیه آن سنجش عوامل مرتبط با پیشرفت تحصیلی یا پیشرفت تحصیلی نداشتن دانش‌آموزان بود. مک کوچ و سیگل (2003) در فرم تجدید نظر شده مقیاس پس از بررسی‌های مختلف، 43 سوال تهیه کردند و درباره پایایی و روایی مقیاس تحلیل‌های مختلفی انجام دادند که پس از تحلیل عاملی نهایی 35 سوال باقی ماند. مدل حاصل، برآزش آماری قابل قبولی داشت و پنج عامل؛ ادراک خود تحصیلی، نگرش نسبت به معلمان و همکلاسی‌ها، نگرش نسبت به مدرسه، ارزش‌گذاری هدف‌های مدرسه و انگیزش و خودنظم‌دهی را اندازه‌گیری می‌کرد. در این مقیاس برای نمره‌گذاری سوال‌های مقیاس از مقیاس لیکرت 7 گزینه‌ای از کاملاً مخالفم (1) تا کاملاً موافقم

دارند (بایکسیسنگی¹ و همکاران، 2024). دانش‌آموزان زمانی در کلاس درس احساس امنیت و راحتی خواهند کرد که احساس کنند می‌توانند در تکالیف کلاسی فعالانه درگیر شوند و در تصمیم‌گیری در مورد نحوه یادگیری آن‌ها سهیم شوند. اما زمانی که احساس کنند معلم هر لحظه قصد ارزیابی آن‌ها را دارد، احساس ایمنی نکرده و در نتیجه جو کلاس برای یادگیری حالت تنش‌زا دارد (ایوچویچ و هافمن²، 2022). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که میزان انطباق فراگیران با تکالیف آموزشی ارتباط زیادی با نگرش آن‌ها نسبت به مدرسه دارد (طالبی و زارع، 1394). همچنین هر چه دانش‌آموزان نگرش مثبت‌تری نسبت به مدرسه داشته باشند، از ادراک تحصیلی بهتری نیز برخوردار هستند (سالوویتا³، 2020). مک کوچ و سیگل (2003) معتقدند که فراگیران دارای پیشرفت تحصیلی ضعیف، نگرش منفی نسبت به مدرسه دارند و بالعکس دانش‌آموزانی که پیشرفت تحصیلی بیشتری دارند در مدرسه به یادگیری علاقه‌مند هستند و نسبت به مدرسه نگرش مثبتی دارند و در نتیجه ادراکات مثبت و سازنده‌ای نسبت به تحولات و رویدادهای کلاسی از خود نشان می‌دهند. نتایج پژوهش آسیم و همکاران⁴ (2003) نشان داد همبستگی معناداری بین کیفیت زندگی ادراک شده دانش‌آموزان در مدرسه با رضایت و نگرش‌شان نسبت به مدرسه، روابط‌شان با معلم و همسالان و پیشرفت تحصیلی وجود دارد. سایر پژوهشگران نیز به رابطه کیفیت زندگی در مدرسه با احساس تعلق به مدرسه، مشارکت بیشتر در تکالیف و امور مدرسه (مرسیر⁵ و همکاران، 2022)، انگیزه بالای فراگیری مطالب درسی، نگرش مثبت نسبت به مدرسه و رابطه صمیمی‌تر و بهتر دانش‌آموز با معلم و سایر همسالان و سلامت جسمی و روانی بهینه اشاره کرده‌اند (گتی⁶، 2022). دانش‌آموزانی که محیط آموزشی‌شان باعث ایجاد نگرش تحصیلی مثبت در آن‌ها می‌شود، محیط آموزشی را با کیفیت‌تر ادراک می‌کنند و همین ادراک محیط آموزشی با کیفیت سبب رشد علایق فردی آن‌ها به مدرسه می‌شود (ئات و همکاران، 2021).

بنابراین؛ با توجه به این که محیط آموزشی مدرسه نقش مهمی در ایجاد انگیزه و رغبت در دانش‌آموزان ابتدایی جهت ماندگاری در مدرسه، علاقه نسبت به انجام تکالیف آموزشی، برقراری ارتباط مثبت و سازنده با همسالان، معلم و کادر اجرایی

1 Byukusenge et al
2 Ivcevic & Hoffmann
3 Saloviita
4 Assem et al
5 Mercier et al
6 Getie

7 Attitude Toward School Scale

8 Mccoach & Siegle

و بر اساس طیف لیکرت 6 گزینه‌ای با سوالاتی (از قبیل: دانش‌آموزان یکدیگر را دوست دارند) به سنجش جو و هویت مدرسه می‌پردازد. امام قلی وند و همکاران (1398) نشان دادند که مقیاس مذکور از روایی و پایایی مناسب (0/88) برخوردار است. در پژوهش حاضر پایایی مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ اندازه‌گیری شد و سطح آلفای 0/81 به دست آمد که میزان قابل قبولی از پایایی است.

مقیاس حمایت تحصیلی (A S Q)

مقیاس حمایت تحصیلی⁴ ساندرز و پلانک⁵ (2005) 24 گویه دارد، که با استفاده از لیکرت 4 گزینه‌ای از کاملاً موافقم (1) تا کاملاً مخالفم (4) نمره‌گذاری می‌شود. این مقیاس دارای چهار خرده مقیاس شامل؛ حمایت از سوی معلم، همسالان، پدر و مادر است، که برای سنجش هر کدام از خرده مولفه‌های آن از 6 گویه استفاده می‌شود. سازندگان این مقیاس جهت بررسی روایی و پایایی آن از روش تحلیل عاملی مولفه‌های اصلی همراه با چرخش واریماکس استفاده کرده‌اند. نتایج تحلیل عاملی نشانگر وجود چهار عامل؛ حمایت از سوی مادر، حمایت از سوی پدر، حمایت از سوی معلم و حمایت از سوی همسالان بود. ساندرز و همکاران (2005) همسانی درونی خرده مقیاس‌های این ابزار را با استفاده از روش آلفای کرونباخ در دامنه 0/89 تا 0/93 گزارش نمودند. در ایران سامانی و جعفری (1393) ساختار عاملی و ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس را بر روی نمونه‌ای از دانش‌آموزان 18-15 ساله بررسی کردند، نتایج حاصل از تحلیل وجود 4 عامل در این مقیاس را تایید کردند و پایایی خرده مقیاس‌های این مقیاس را در دامنه 0/76 تا 0/86 گزارش کردند. در پژوهش حاضر پایایی مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ اندازه‌گیری شد و سطح آلفای 0/82 به دست آمد که میزان قابل قبولی از پایایی است.

جدول 1. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
کیفیت زندگی در مدرسه	128/97	14/17	-0/59	-0/26
حمایت تحصیلی	66/37	8/26	-0/76	0/46
جو مدرسه	143/02	16/53	0/04	-0/58
نگرش تحصیلی	104/12	23/36	-0/28	0/22

(7) استفاده شده است. دامنه نمرات کل مقیاس بین 35 تا 245 قرار دارد. قدم پور (1385) برای احراز روایی این مقیاس از روش تحلیل مولفه‌ها با چرخش متعامد واریماکس استفاده کرد. بار عاملی سوال‌ها بین 0/51 تا 0/89 بود. همچنین نتایج آزمون‌های میزان کفایت نمونه‌برداری 0/89 و آزمون کروییت بارتلت 7/6550 نشان از وجود شواهد کافی برای انجام تحلیل عاملی بود. در مجموع 35 سوال مذکور 66 درصد واریانس کل مقیاس نگرش به مدرسه را تبیین کردند. همچنین برای بررسی پایایی مقیاس از ضریب آلفای کرونباخ استفاده کردند که ضریب پایایی برای کل مقیاس 0/91 گزارش شد که سطح مناسبی از پایایی است. در پژوهش حاضر پایایی مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ اندازه‌گیری شد و سطح آلفای 0/87 به دست آمد که میزان قابل قبولی از پایایی است.

مقیاس کیفیت زندگی در مدرسه (QOSL)

مقیاس کیفیت زندگی در مدرسه¹ توسط اندروسن و بورک (2000) تهیه شده است. دارای 39 گویه و 6 خرده مقیاس شامل؛ فرصت، ماجراجویی، پیشرفت، رضایت عمومی، عواطف مثبت و انسجام اجتماعی است، که با استفاده از لیکرت 5 گزینه‌ای از کاملاً مخالفم (1) تا کاملاً موافقم (5) نمره‌گذاری می‌شود. سازندگان مقیاس روایی آن را با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی بررسی کردند و آن را مطلوب گزارش کردند، همچنین جهت بررسی میزان پایایی مقیاس از روش آلفای کرونباخ استفاده کردند و اعتبار مقیاس را 0/94 که سطح مناسبی از اعتبار است گزارش کردند. در ایران برای اولین بار این مقیاس توسط سلطانی و همکاران (1390) مورد بررسی قرار گرفت. که آنان نیز روایی مقیاس را مناسب گزارش کردند و همچنین جهت بررسی پایایی مقیاس از روش آلفای کرونباخ استفاده کردند که میزان پایایی آن را (0/87) گزارش کردند که سطح مناسب و قابل قبولی از اعتبار است. در پژوهش حاضر پایایی مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ اندازه‌گیری شد و سطح آلفای 0/82 به دست آمد که میزان قابل قبولی از پایایی است.

مقیاس جو و هویت مدرسه (SCASIM-St)

مقیاس جو و هویت مدرسه‌ای² لی³ (2017) به منظور سنجش جو و هویت مدرسه طراحی و تدوین شده است. این مقیاس دارای 38 سوال و 5 مولفه رابطه دانش‌آموزان با یکدیگر، رابطه کارکنان با دانش‌آموزان، تاکیده‌های آموزشگاه، ارزش‌ها و رویکرد مشترک کارکنان - دانش‌آموزان و هویت مدرسه است.

1 Quality of School Life Scale

2 School Climate & Identity Scale

3 Lee

4 Academic Support Scale

5 Sands & Plunkett

یافته‌ها

پژوهش حاضر از نظر اطلاعات جمعیت‌شناختی شامل 435 دانش‌آموز دختر دوره دوم ابتدایی شهر خرم‌آباد شامل پایه چهارم (150 نفر)، پایه پنجم (147 نفر) و پایه ششم (138) نفر بود. به منظور شناخت بهتر جامعه مورد پژوهش قبل از تجزیه و تحلیل داده‌های آماری لازم است که به ارائه داده‌های توصیفی متغیرهای پژوهش پرداخته شود لذا؛ یافته‌های توصیفی مربوط به میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش در جدول 1 ارائه شده است.

قبل از این که به تحلیل داده‌ها با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری پرداخته شود، بررسی مفروضه‌های تحلیل مانند؛ داده‌های پرت، نرمال بودن، هم‌خطی چندگانه، خطی بودن و همسانی واریانس‌ها با استفاده از نرم‌افزار spss پرداخته شد که نتایج نشان داد داده‌ها از پیش‌فرض‌های روش معادلات ساختاری تخطی نکرده‌اند. به منظور ارزیابی مدل پیشنهادی از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری با روش مدل‌یابی معادلات ساختاری Amos استفاده شد. برازندگی مدل پیشنهادی بر اساس ترکیبی از شاخص‌های برازندگی جهت تعیین کفایت برازش مدل پیشنهادی با داده‌ها تحلیل شد که نتایج آن در جدول 2 ملاحظه می‌شود.

جدول 2. شاخص‌های برازش مدل پژوهش

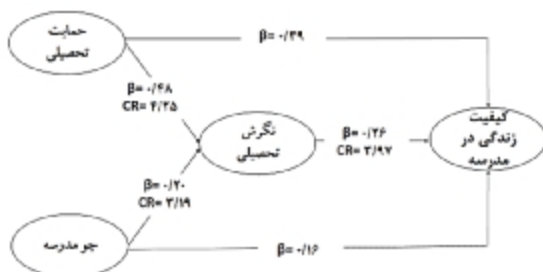
شاخص	برآورد مدل
نسبت مجذور خی به درجه آزادی (χ^2/DF)	2/74
جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA)	0/063
شاخص نیکویی برازش (GFI)	0/92
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	0/902
شاخص ریشه میانگین مربعات باقیمانده (RMR)	0/93
شاخص تعدیل نیکویی برازش (AGFI)	0/92

همان طور که در جدول 2 مشاهده می‌شود تمامی شاخص‌های برازش مدل پژوهش قابل قبول است لذا می‌توان نتیجه گرفت که داده‌ها مدل پیشنهادی پژوهش را تایید می‌کنند. افزون بر این ضرایب مسیر مربوط به متغیرهای پژوهش حاکی از ارتباط معنادار متغیرها بود که نتایج آن در شکل 1 مشاهده می‌شود.

همان طور که در شکل 1 مشاهده می‌شود مسیر مستقیم

حمایت تحصیلی به نگرش تحصیلی ($\beta=0/48$ ، $CR=4/25$)، مسیر مستقیم جو مدرسه به نگرش تحصیلی ($\beta=0/20$ ، $CR=3/19$) و همچنین مسیر مستقیم نگرش تحصیلی به کیفیت زندگی در مدرسه ($\beta=0/26$ ، $CR=3/97$) معنادار است و باتوجه به ضرایب مستقیم مسیرها، می‌توان ضریب غیرمستقیم را محاسبه نمود که مقدار $0/12$ برای اثر غیر مستقیم نگرش تحصیلی در رابطه بین حمایت تحصیلی و کیفیت زندگی در مدرسه به دست آمد ($0/26 \times 0/48$). همچنین برای اثر غیرمستقیم جو مدرسه بر کیفیت زندگی در مدرسه از طریق نگرش تحصیلی مقدار $0/05$ به دست می‌آید ($0/20 \times 0/26$). حال معناداری این ضریب غیرمستقیم به طریق آزمون سوبل محاسبه و نتایج در جدول 3 ارائه شده است.

همان طور که در جدول 3 مشاهده می‌کنید عدد معناداری آزمون سوبل برای بررسی اثرات غیر مستقیم متغیرها بیشتر از حد مطلوب ($Z > 1/96$)؛ بنابراین؛ می‌توان نتیجه گرفت که حمایت تحصیلی و جو مدرسه با نقش میانجی نگرش تحصیلی بر کیفیت زندگی در مدرسه دانش‌آموزان تاثیر مثبت و معناداری دارد.

شکل 1. مدل روابط بین متغیرها در پژوهش حاضر

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر تدوین مدل علی کیفیت زندگی در مدرسه بر اساس حمایت تحصیلی و جو مدرسه بر اساس نقش میانجی نگرش تحصیلی در دانش‌آموزان دختر دوره دوم ابتدایی شهر خرم‌آباد بود.

نتایج مربوط به بررسی تاثیر مستقیم جو مدرسه بر کیفیت زندگی در مدرسه نشان داد که جو مدرسه، به طور مستقیم کیفیت زندگی در مدرسه را پیش‌بینی می‌کند. که این یافته‌ها

جدول 3. نتایج آزمون سوبل برای بررسی اثر غیر مستقیم بین متغیرها

نوع متغیر	ضریب مسیر		عدد معناداری غیر مستقیم تایید
	مستقیم	غیر مستقیم	
حمایت تحصیلی	0/39	0/12	تایید
جو مدرسه	0/16	0/05	تایید

دانش‌آموزان کمک زیادی می‌کند. اما در بعضی از مواقع عواملی مانده عدم برخورداری دانش‌آموزان از سلامت جسمانی و روانی، نداشتن تعامل و ارتباط مناسب با سایر همکلاسی‌ها، مشارکت نداشتن دانش‌آموزان در فعالیت‌های آموزشی و پرورشی مدرسه، عدم حمایت تحصیلی مناسب از سوی معلم، همسالان و خانواده و... منجر به برآورده نشدن نیازهای شخصی و فراهم نبودن شرایط و امکانات جهت رشد تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود. که در نهایت منجر به کاهش علاقه دانش‌آموزان به مدرسه و ادامه تحصیل می‌شود (میکلتون⁸، 1984). این در صورتی است که اگر دانش‌آموزان از عوامل مختلف حمایت دریافت کنند، ماندگاری و علاقه آنان در مدرسه بیشتر می‌شود و نگرش آنان دربارهٔ مدرسه رفتن و تلاش و کوششان جهت موفقیت در تحصیل بیشتر می‌شود (ماسکارا و همکاران، 2018). در این راستا دانش‌آموزانی که رفتارهای حمایت‌گرایانه را از منابع حمایتی مختلف دریافت می‌کنند سعی می‌کنند رفتارهای حمایتی را نسبت به آنان بروز دهند، در برابر تغییراتی که در محیط آموزشی اتفاق می‌افتد واکنش مناسبی را از خود بروز می‌دهد تا با تغییرات ایجاد شده در محیط مدرسه در طول دورهٔ تحصیلی سازگار و هماهنگ شوند و از این طریق الگوی آموزشی مناسب را برای رسیدن به اهداف آموزشی و رشد شخصی خود فراهم کنند و از این طریق به بهبود و تقویت وضعیت کیفیت زندگی خویش در مدرسه کمک کنند (چن و یانگ، 2023).

از سویی دیگر نتایج حاصل از بررسی تاثیر غیر مستقیم حمایت تحصیلی با توجه به نقش میانجی نگرش تحصیلی نشان داد که حمایت تحصیلی از طریق نگرش تحصیلی نیز بر کیفیت زندگی در مدرسه تاثیر می‌گذارد. که این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های گذشته از جمله: لونگبری⁹ (2021) و رو و ریو¹⁰ (2022) است. در ارتباط با تبیین چگونگی نقش میانجی نگرش تحصیلی در رابطه بین حمایت تحصیلی و کیفیت زندگی در مدرسه دانش‌آموزان می‌توان گفت که؛ حمایت تحصیلی مفهومی است که به مهیا کردن هر منبعی که به طور مستقیم و غیر مستقیم موجب افزایش رغبت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان شود اشاره دارد، که باعث افزایش نگرش تحصیلی مثبت آنان در سه سطح شناختی، عاطفی و ابزاری می‌شود (اسمیت و آلن¹¹، 2014). نتایج حاصل از پژوهش‌ها نشان داد که دانش‌آموزانی که چه در محیط خانواده و چه در محیط

همسو با یافته‌های پژوهش‌های گذشته از جمله؛ کوتسیوروبا و همکاران (2015) و جانسون¹ و همکاران (2023) است. در ارتباط با تبیین رابطهٔ بین جو مدرسه و کیفیت زندگی در مدرسه می‌توان گفت که برای بهبود کیفیت زندگی آموزشی دانش‌آموزان باید زمینه لازم برای بهبود جو آموزشی فراهم آورده شود. زیرا بررسی تاثیر ساختار مدرسه با رفتارهای تحصیلی دانش‌آموزان نشان می‌دهد که بین ویژگی‌های سازمانی و روان‌شناختی با رفتارهای مثبت دانش‌آموزان در مدرسه رابطهٔ مثبت و معناداری وجود دارد (وویت و نیشن²، 2017) و این ارتباط از طریق معلمان، همسالان، محیط مدرسه و همبستگی بین اعضا در مدرسه شکل می‌گیرد. در نتیجه جو آموزشی مدرسه زمینهٔ تقویت و بهبود فعالیت‌هایی را که باعث افزایش کیفیت زندگی آموزشی می‌شود را فراهم می‌سازد. بنابراین؛ دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت باید به دنبال فراهم کردن جوی باشند که همراه با وجود روابط دوستانه بین معلم و دانش‌آموزان، حاکی از قوانین ثابت و روشن و جوی خودمختارانه برای دانش‌آموزان باشد، تا در سایهٔ چنین محیطی، دانش‌آموزان با انگیزه و علاقهٔ بیشتری به تحصیل بپردازند و محیط آموزشی خود را با کیفیت ارزیابی کنند (الدريج³، 2016). مطالعات نشان می‌دهند فراگیرانی که در مدارس تحصیلی می‌کنند که جو آموزشی بهتری دارند وقت و تلاش بیشتری را صرف مطالعه می‌کنند، به طور مناسب با نیازهای تحصیلی خود و مسائل دوران تحصیل کنار می‌آیند. از طرفی فقدان جو آموزشی مناسب علاوه بر اینکه موجب آسیب به سلامت روانی دانش‌آموزان می‌شود، آن‌ها را با ناکامی‌های مختلف در دوران تحصیلی و حتی پس از آن در زندگی شخصی و حرفه‌ای مواجه می‌کند (روحاواتی⁴، 2023).

علاوه بر این، این نتایج مربوط به بررسی تاثیر مستقیم حمایت تحصیلی بر کیفیت زندگی در مدرسه نشان داد که حمایت تحصیلی، به طور مستقیم کیفیت زندگی در مدرسه را پیش‌بینی می‌کند. که این یافته‌ها همسو با یافته‌های پژوهش‌های گذشته از جمله؛ چن و یانگ⁵ (2023)، ون مایل⁶ (2021) و ماسکارا⁷ و همکاران (2018) است. در ارتباط با تبیین چگونگی تاثیر حمایت تحصیلی بر کیفیت زندگی در مدرسه می‌توان گفت که در صورتی که جو آموزشی حاکم بر مدرسه جوی حمایت‌گرایانه باشد به رشد شخصی و تحصیلی

1 Johnson et al

2 Voight & Nation

3 Aldridge

4 Rohmawati

5 Chen & Yang

6 Van Maele

7 Muscarà et al

8 Mykletun

9 Longobardi

10 Rho & Ryoo

11 Smith & Allen

متناسب با محتوا که به نوعی زمینه مشارکت دانش‌آموزان را در فرایند یاددهی/یادگیری فراهم می‌سازند می‌توانند در ایجاد نگرشی مطلوب در فراگیران کمک می‌کند. دانش‌آموزانی که محیط آموزشی‌شان باعث ایجاد نگرش تحصیلی مثبت در آن‌ها می‌شود، محیط آموزشی را با کیفیت‌تر ادراک می‌کنند و همین ادراک محیط آموزشی با کیفیت سبب رشد علایق فردی آن‌ها به مدرسه می‌شود (تات و همکاران، 2021).

در پژوهش حاضر نیز مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی است. محدودیت اول مربوط به جامعه آماری پژوهش است که تنها شامل دانش‌آموزان دختر دوره دوم ابتدایی است؛ این محدودیت باعث می‌شود که تعمیم یافته‌ها به سایر مقاطع تحصیلی و با رعایت جانب احتیاط و بررسی دقیق شرایط محلی انجام شود. محدودیت بعدی پژوهش مربوط به نحوه جمع‌آوری اطلاعات است؛ در این پژوهش از پرسش‌نامه خودگزارشی جهت جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد. این پرسش‌نامه‌ها دارای تعداد زیادی سوال هستند که می‌توانند محدودیت‌های خاص خود را مانند، زمان بر بودن پاسخ‌گویی به سوالات و حواس‌پرتی در حین پاسخ‌گویی را به وجود آورد. به علاوه این روش اطلاعات کاملی به ما نمی‌دهد و بهتر است در کنار این روش از روش مصاحبه و مشاهده نیز استفاده شود. علاوه بر این از آن جایی که استفاده از روش معادلات ساختاری اجازه تبیین روابط علت و معلولی را به ما نمی‌دهد پیشنهاد می‌شود که از روش‌های آزمایشی و شبه آزمایشی نیز استفاده کرد. پژوهشگران بعدی می‌توانند تاثیر متغیرهای مستقل را روی تمام ابعاد کیفیت زندگی در مدرسه بررسی کنند. در ارتباط با پیشنهادها کاربردی پژوهش می‌توان به این مورد اشاره کرد که والدین و عوامل مشغول به خدمت در مدرسه به این فراهم آوردن عوامل حمایتی مناسب و ایجاد جو آموزشی مثبت در مدرسه به افزایش هر چه بیشتر کیفیت زندگی آموزشی دانش‌آموزان کمک کنند.

تعارض با منافع

هیچ تعارضی در منافع نویسندگان این مقاله وجود ندارد.

سپاس‌گزاری

بدین وسیله از تمام کسانی که در فرایند اجرای این پژوهش ما را همراهی کردند کمال تشکر و قدردانی را داریم.

اجتماعی و تحصیلی از حمایت‌های مثبت برخوردار می‌شوند از نگرش تحصیلی مثبت‌تری نیز برخوردار هستند و رغبت تحصیلی آنان نیز افزایش می‌یابد. بر این اساس آنان به خاطر این که دارای نگرش و بازخورد مثبت آموزشی هستند دلبستگی و ارتباط مثبتی با مدرسه دارند. دانش‌آموزانی که جو خانوادگی و آموزشی خود را دارای حمایت ارزیابی می‌کنند موفقیت تحصیلی بیشتری نیز کسب می‌کنند که این باعث می‌شود آنان، ارتباط و دلبستگی بیشتری با مدرسه داشته باشند (کوتسیوروا و کلینگر¹، 2015). از این رو دانش‌آموزانی که اطمینان داشته باشند که در مواجهه با چالش‌های تحصیلی که خود به تنهایی قادر به حل آن‌ها نیستند، از طرف معلم، والدین و دوستان حمایت می‌شوند، احساس اطمینان بیشتری دارند و با علاقه و رضایت بیشتری در مدرسه حضور پیدا می‌کنند و محیط آموزشی خود را با کیفیت ادراک می‌کنند (لونگبردی، 2022).

و در آخر بررسی تاثیر غیر مستقیم جو مدرسه بر اساس نقش میانجی نگرش تحصیلی نشان داد که؛ جو مدرسه به طور غیر مستقیم از طریق نگرش تحصیلی بر کیفیت زندگی در مدرسه تاثیر مثبت و معناداری دارد. که این یافته همسو با یافته‌های پژوهش‌های گذشته از جمله؛ تات و همکاران (2020) و ارکمن² و همکاران (2010) است. در ارتباط با تبیین چگونگی نقش میانجی نگرش تحصیلی در رابطه بین جو مدرسه و کیفیت زندگی در مدرسه می‌توان گفت که؛ محیط‌های کلاسی که حامی استقلال، عقاید فردی، تصمیم‌گیری فردی، ابتکار عمل، شایستگی بیشتر ترجیح چالش بهینه هستند و بر تعاملات اجتماعی دانش‌آموزان با یک دیگر و با معلمان، مسئولیت‌پذیری، ارزشیابی غیر رقابتی و ادراک کنترل بر یادگیری تاکید دارند، به افزایش ادراکات محیط کلاسی مثبت در دانش‌آموزان منجر می‌شود (انگین³، 2022). بر این اساس دانش‌آموزانی که کلاس درس، مدرسه و تعاملات بین فردی را جذاب می‌دانند، چالش‌برانگیزی تکالیف درسی برایشان در سطح بهینه است و در محیط آموزشی انجام تکالیف درسی را معنادار می‌دانند، از نگرش تحصیلی مطلوبی در سه بعد شناختی، رفتاری و عاطفی برخوردارند (آنتونیسامی، کو و هو⁴، 2020). بنابراین؛ گزینش محتوا و تکالیف درسی که متناسب با نیازها و علایق دانش‌آموزان باشد و همچنین برخوردار از دانش‌آموزان از اختیار و آزادی عمل در انتخاب و چگونگی انجام تکالیف درسی، بهره‌گیری از روش‌های تدریس

1 Kutsyuruba & Klinger

2 Erkman et al

3 Engin

4 Anthonysamy et al

References

منابع

- Aldridge, J. M. (2016). Teachers' views of their school climate and its relationship with teacher self-efficacy and job satisfaction. *Learning Environments Research*, 19, 291-307. DOI 10.1007/s10984-006-9009-5
- Alsamghan, A. S. (2021). Social anxiety symptoms and quality of life of secondary school students of Abha, Saudi Arabia. *The Journal of Genetic Psychology*, 182(1), 18-30. <https://doi.org/10.1080/00221325-2020.1837065>
- Anthonyamy, L., Koo, A. C., & Hew, S. H. (2020). Self-regulated learning strategies and non-academic outcomes in higher education blended learning environments: A one decade review. *Education and Information Technologies*, 25, 3677-3704. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10134-2>
- Anuri, F., & Mikaili Mani, F. (2021). Developing a causal model of mental well-being based on academic resilience and the mediating role of teacher-student interaction, emotional adjustment and perception of school atmosphere. *Scientific quarterly research in school and virtual learning*, 9 (1), 9-26. DOI: 10.30473/ETL.2021.56161.336
- Assem, H. D., Nartey, L., Appiah, E., & Aidoo, J. K. (2023). A review of students' academic performance in physics: attitude, instructional methods, misconceptions and teachers qualification. *European Journal of Education and Pedagogy*, 4(1), 84-92 doi10.24018/ejedu.2023.4.1.551
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action*. Englewood Cliffs, NJ: rentice- Hall.
- Basterfield, L., Burn, N. L., Galna, B., Karoblyte, G., & Weston, K. L. (2021). The association between physical fitness, sports club participation and body mass index on health-related quality of life in primary school children from a socioeconomically deprived area of England. *Preventive Medicine Reports*, 24, 101557. <https://doi.org/10.1016/j.pmedr.2021.101557>
- Bladek, M. (2021). Student well-being matters: Academic library support for the whole student. *The Journal of Academic Librarianship*, 47(3), 102349. <https://doi-org/10.1016/j.acalib.2021.102349>
- Blanco-Donoso, L. M., Román, F. J., Carmona-Cobo, I., Moreno-Jiménez, B., & Garrosa, E. (2020). Academic engagement: A diary study on the mediating role of academic support. *Learning and Individual Differences*, 80, 101887. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2020.101887>
- Byukusenge, C., Nsanganwimana, F., & Tarmo, A. P. (2024). Investigating the effect of virtual laboratories on students' academic performance and attitudes towards learning biology. *Education and Information Technologies*, 29(1), 1147-1171. <https://doi.org/10.18844/cjes.v12i4.2932>
- Chao, C. N. G., Cheung, A. C. K., Lau, E., & Leung, A. N. M. (2023). Teachers' Perceptions on Quality of School Leadership and Psychological Well-Being: The Mediating Roles of Work-Related Meaning in Life and Optimism in Hong Kong Kindergarten Teachers. *Applied Research in Quality of Life*, 1-20. <https://doi.org/10.1007/s41042-020-00045-5>
- Chen, X., & Yang, Y. (2023). Linking Teacher-Student Relationship to Math Achievement: Roles of Math Interest and Self-efficacy. *Frontiers in Psychology*, 14, 1157150.
- Edgerton, J. D. & Roberts, L. (2011). Education and quality of life. *Handbook of social indicators and quality of life research*, 265-296. DOI 10.1007/978-94-007-2421-1
- Engin, G. (2020). An Examination of Primary School Students' Academic Achievements and Motivation in Terms of Parents' Attitudes, Teacher Motivation, Teacher Self-efficacy and Leadership Approach. *International journal of progressive education*, 16(1), 257-276. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10134-2>
- Erkman, F., Caner, A., Hande Sart, Z. & Börkan, B. (2010). The effect of the educational atmosphere of the school on the academic attitude and the quality of life in the school. *Cross-Cultural Research*, 44(3), 295-309.
- Forfang, H., & Paulsen, J. M. (2024). Linking school leaders' core practices to organizational school climate and student achievements in Norwegian high-performing and low-performing rural schools. *Educational Management Administration & Leadership*, 52(1), 99-115. DOI: 10.1177/17411432211064424
- Francesca, M., Paolo, P., Gabriele, T., Anselmo, C., Caleb, D., Cristina, D., ... & Alessandro, P. (2024). The effects of different levels of sports activity on health-related quality of life and lifestyle habits in high school Italian students. *European Journal of Pediatrics*, 1-8. <https://doi.org/10.1007/s00431-024-05661-w>
- Galle, F., Marte, G., Cirella, A., Di Dio, M., Miele, A., Ricchiuti, R., ... & Liguori, G. (2020). An exercise-based educational and motivational intervention after surgery can improve behaviors, physical fitness and quality of life in bariatric patients. *PLoS One*, 15(10), e0241336. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0241336>
- Getie, A. S. (2020). Factors affecting the attitudes of students towards learning English as a foreign language. *Cogent Education*, 7(1), 1738184. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2020.1738184>
- Ghotra, S., McIsaac, J. L. D., Kirk, S. F., & Kuhle, S. (2016). Validation of the "Quality of Life in School" instrument in Canadian elementary school students. *PeerJ*, 4, e1567. <https://doi.org/10.7717/peerj.1567>
- Ginevra, M. C., Di Maggio, I., Valbusa, I., Santilli, S., & Nota, L. (2022). Teachers' attitudes towards students with disabilities: The role of the type of information provided in the students' profiles of children with disabilities. *European Journal of Special Needs Education*, 37(3), 357-370. <https://doi.org/10.1080/08856257.2021.1878658>
- Glock, S., Kovacs, C., & Pit-ten Cate, I. (2019). Teachers' attitudes towards ethnic minority students: Effects of schools' cultural diversity. *British Journal of Educational Psychology*, 89(4), 616-634. <https://doi.org/10.1111/bjep.12248>

- Gunuc, S., & Kuzu, K., (2015). Confirmation of campus-class-technology model in student engagement: A path analysis. *Computers in Human Behavior*, 5(4), 114-125. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.01.041>
- Hazan-Liran, B., & Walter, O. (2024). Academic support for students with learning disabilities: the role of psychological capital in their academic adjustment. *European Journal of Special Needs Education*, 1-15. <https://doi.org/10.1080/08856257-2024.2323338>
- Hoffmann, J. D., McGarry, J. A., Seibyl, J. P., Baumsteiger, R., & Brackett, M. A. (2024). Emotional empowerment in high school life. In *Emotions in Cultural Context* (pp. 189-207). Cham: Springer International Publishing. doi.org/10.1037/0022-3514.45.2.357
- Imamqolivand, F., Kadior, P., & Pashasharifi, H. (2018). Psychological indicators of two-dimensional questionnaire of school atmosphere and identity. *Educational Measurement Quarterly of Allameh Tabatabai University*, 9(35), 107-132.
- Jelas, Z. M. (2016). Learning support and academic achievement among Malaysian adolescents: The mediating role of student engagement. *Learning Environments Research*, 19, 221-240. DOI 10.1007/s10984-015-9202-5
- Johnson, N. E., Nerima, D., Kahura, N., & Osborn, T. L. (2023). Psychometric properties of the Curiosity and Exploration Inventory-II among Kenyan adolescents. *Frontiers in Sociology*, 8. doi: 10.3389/fsoc.2023-1189915
- Khodayi, A., & Zare, H. (2017). The mediating role of cognitive emotion regulation strategies in the relationship between perceived academic stress and progress emotions. *Quarterly Journal of Research in School and Virtual Learning*, 2(22), 49-64. <https://doi.org/10.30473/etl.2018.5140>
- Kutsyuruba, B. & Klinger, D. A. (2015). Relationships among school climate, school safety, and student achievement and well-being: a review of the literature. *Review of Education*, 3(2), 103-135. <https://doi.org/10.1002/rev3.3043>
- Kutsyuruba, B. & Klinger, D. A. (2015). Relationships among school climate, school safety, and student achievement and well-being: a review of the literature. *Review of Education*, 3(2), 103-135. <https://doi.org/10.1002/rev3.3043>
- Lee E. (2017). Development of a dual school climate and school identification measure—student (SCASIM-St). *Contemp. Educ. Psychol*, 49, 91-106. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2017.01.003>
- Lent, R. W., Taveira, M. D. C., & Lobo. C. (2012). Two tests of the social cognitive model of well-being in Portuguese college students. *Journal of vocational behavior*. 30- 362- 371. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2011.08.009>
- Litalien D, Morin AJ, Gagné M, Vallerand RJ, Losier GF, & Ryan RM. (2017). Evidence of a continuum structure of academic self-determination: a two-study test using a bifactor-efem representation of academic motivation. *Contemporary Educational Psychology*; 51, 67-82. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2017.06.010>
- Longobardi, C. (2021). Student–teacher relationship quality and prosocial behaviour: The mediating role of academic achievement and a positive attitude towards school. *British Journal of Educational Psychology*, 91(2), 547-562.
- Marley, S. C., & Wilcox, M. J. (2022). Do family and peer academic social supports predict academic motivations and achievement of first-year college students?. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 14(3), 958-973. <https://doi.org/10.1108/JARHE-06-2020-0158>
- McCoach, D. B., & Siegle, D. (2003). The school attitude assessment survey-revised: A new instrument to identify academically able students who underachieve. *Educational and Psychological Measurement*, 63(3), 414-429. <https://doi.org/10.1177/00131644030630030>
- Mercier, K., Donovan, C., & Gibbone, A. (2020). Investigating the Effects of Federal Funding on Students' Attitudes Toward Physical Education. *Physical Educator*, 77(1), 59-77. <https://doi.org/10.18666/TPE-2018-V75-I2-7522>
- Mikayili Mani, F., Arzhengi, B., & Mirzaei Silabi, S. (2024). The mediating role of teacher's perceived social support and task value in the relationship between teacher's perceived enthusiasm and students' academic burnout in mathematics. *Quarterly Journal of Research in School and Virtual Learning*, 4 (44), 9-20. <https://doi.org/10.30473/etl.2024.69723.4113>
- Moini Kia, M., Zahid Bablan, A., Jabarnejad Shawti, R., & Azimpour, E. (2016). Predicting students' attitudes towards school based on the quality of life at school and perception of the classroom. *Research Quarterly in School and Virtual Learning*, 3 (19), 21-32.
- Moradzadeh, S., Pirani, Z., & Faqih, A. (2017). Presenting the structural model of academic burnout based on the school atmosphere, academic self-efficacy and social support of high school students in Lorestan province. *Quarterly Journal of Research in School and Virtual Learning*, 6 (22), 9-20. <https://doi.org/10.30473/etl.2018.5137>
- Mostafaei, A., & Zare, H. (2018). Prediction of learning approaches based on progress emotions and academic self-efficacy beliefs of secondary school students. *Quarterly Journal of Research in School and Virtual Learning*, 7 (26), 36-45. <https://doi.org/10.30473/etl.2019.44169.2879>
- Muscarà, M., Pace, U., Passanisi, A., D'Urso, G., & Zappulla, C. (2018). The transition from middle school to high school: The mediating role of perceived peer support in the relationship between family functioning and school satisfaction. *Journal of Child and Family Studies*, 27, 2690-2698.
- Mykletun, R. J. (1984). Teacher stress: Perceived and objective sources, and quality of life. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 28(1), 17-45. <https://doi.org/10.1080/0031383840280103>
- Negricea, C. I & Avram, E. M. (2014). Establishing influence of specific academic quality on student satisfaction. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116, 4430-4435. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.961>
- Pham, L., Limbu, Y. B., Bui, T. K., Nguyen, H. T., & Pham, H. T. (2019). Does e-learning service quality

- influence e-learning student satisfaction and loyalty? Evidence from Vietnam. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 16(1), 1-26. <https://doi.org/10.1186/s41239-019-0136-3>
- Piko, B. F., & Hamvai, C. (2012). Parent, school and peer-related correlates of adolescent's life satisfaction. *Children and Youth services review*, 32, 1472-1482. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2010.07.007>
- Pretoriuc, S., & Villiers, E. D. (2009). Educators perceptions of school climate and health in selected primary schools. *South African Journal of Education*, 29, 33-52. doi. 10.1590/S0256-01002009000100003
- Qadampour, E. (2006). The interactive effect of different assessment methods and cognitive learning styles on self-regulation learning strategies, attitude and academic progress of secondary school students in the field of experimental sciences in biology.
- Rho, J., & Ryoo, J. H. (2022). Analysis of Structural Relationship between Science Academic Achievement, Learning Support from Teachers, Students' Attitude toward Science, and School Life from TIMSS 2019, and National Assessment of Educational Achievement. *Journal of the Korean Association for Science Education*, 42(1), 149-160.
- Rohmawati, A. (2023). The Influence of School Environment on the Character Building of Discipline and Politeness of Primary School Students. *Indonesian Journal of Primary Education Research*, 1(1), 11-22. <https://ejournal.aecindonesia.org/index.php/ijcer>
- Roksa, J., & Kinsley, P. (2019). The role of family support in facilitating academic success of low-income students. *Research in Higher Education*, 60, 415-436.
- Saloviita, T. (2020). Attitudes of teachers towards inclusive education in Finland. *Scandinavian journal of educational research*, 64(2), 270-282. <https://doi.org/10.1080/00313831.2018.1541819>
- Samani, S., & Jafari, A. (2012). Examining the adequacy of psychometric indicators of academic support scale (Persian version). *Journal of Teaching and Learning Studies*, 3(1), 47-60. doi 10.22099/JSLL.2011.215
- Sands, T., & Plunkett, S. W. (2005). A new scale to measure adolescent reports of academic support by mothers, fathers, teachers, and friends in Latino immigrant families. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 27(2), 244-253. <https://doi.org/10.1177/0739986304273968>
- Smith, C. L., & Allen, J. M. (2014). Does contact with advisors predict judgments and attitudes consistent with student success? A multi-institutional study. *NACADA Journal*, 34(1), 50-63. [tps://doi.org/10.12930/NACADA-13-019](https://doi.org/10.12930/NACADA-13-019)
- Soltani, R., Karsheki, H., Agha Mohammad Khan Shearbafe, H., Abd Khodayi, M & Bafandeh, H. (2013). Checking the validity and reliability of the quality of life questionnaire in Mashhad schools. *Journal of Kerman University of Medical Sciences*, 19 (1), 73-93.
- Taat, M. S., Talip, R., & Mosin, M. (2021). The Influence of Curriculum and School Climate on the Academic Attitude of "Tahfiz" Students in Malaysia. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 10(3), 807-815. DOI: 10.11591/ijere.v10i3.21275
- Taat, M. S., Talip, R., & Mosin, M. (2021). The Influence of Curriculum and School Climate on the Academic Attitude of "Tahfiz" Students in Malaysia. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 10(3), 807-815. DOI: 10.11591/ijere.v10i3.21275
- Talebi, S., & Zare, H. (2014). Examining the ratio of content and construct validity of educational expectations questionnaire in the field of electronic course content. *Quarterly Journal of Research in School and Virtual Learning*, 4(8), 65-72.
- Van Maele, D. (2011). The quality of school life: Teacher-student trust relationships and the organizational school context. *Social indicators research*, 100, 85-100.
- Voight, A., & Nation, M. (2016). Practices for improving secondary school climate: A systematic review of the research literature. *American journal of community psychology*, 58(1-2), 174-191. <https://doi.org/10.1002/ajcp.12074>
- Wambsgans, T., Söllner, M., Koedinger, K. R., & Leimeister, J. M. (2022, April). Adaptive empathy learning support in peer review scenarios. In *Proceedings of the 2022 CHI conference on human factors in computing systems* (pp. 1-17). <https://doi.org/10.1145/3491102.3517740>
- Wong, J., Baars, M., Davis, D., Van Der Zee, T., Houben, G. J., & Paas, F. (2019). Supporting self-regulated learning in online learning environments and MOOCs: A systematic review. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 35(4-5), 356-373. <https://doi.org/10.1080/10447318.2018.1543084>
- Xie, X., & Chen, Y. J. (2023). The role of educational environments that support students' participation in the tendency to seek academic help and motivate students to learn. *Journal of Teaching in Physical Education*, 42 (2), 197-205. <https://doi.org/10.1080/09588221.2022.2033787>
- Zullig, K. J., Ward, R. M., Scott Huebner, E., & Daily, S. M. (2018). Association between adolescent school climate and perceived quality of life. *Child Indicators Research*, 11, 1737-1753. <https://doi.org/10.1007/s12187-017-9521-4>